

Saa fremkom der i Samlingen 1891—92 et Forslag ligelydende med det, der nu ligger her paa Tingets Bord, et Forslag om Oprettelse af et nyt Departement under Indenrigsministeriet, særlig som Næringsdepartement. Da det første Gang fremkom, blev der ved 1ste Behandling af Sagen udtalt ikke saa faa Ord i den Anledning, og fra de fleste Sider blev der udtalt Sympati med Forslaget; man indrømmede, at Ministeriet havde Ret i sine Motiver til Lovforslaget, at Arbejdsstoffet var vokset i den Grad, at en forøget Arbejdsstyrke burde staves til Beje, og man indrømmede, at Departementschefens Arbejde var saa mangeartet, at det var nødvendigt at faa en ny Departementschef. De Oplysninger, Udvalgene havde stoffet til Beje, have støttet denne Antagelse, at Arbejdsstoffet er vokset i en ikke ganske ringe Grad, man kan snarere sige i en særdeles høj Grad. Jeg skal tillade mig at nævne nogle Tal, som ikke ere fri for at være ret illusirerende. Naar man bortser fra Udbytningsagerne, hvor Forholdet er saa temmelig konstant fra det ene Aar til det andet er Antallet af de indkomne Sager i Kommune- og Landvæsenkontorerne i Tiaaret fra 1880 til 1890 vokset fra 6407 til 10,175, og i Aarene fra 1880—93 er det vokset fra 10,175 til 13,340; og de afgaaede Ekspeditioners Antal er i Tiaaret fra 1880 til 1890 vokset fra 12,569 til 18,329, og i Aarene fra 1890—93 fra 18,329 til 23,333. Stigningen fra 1890—93 nærmer sig altsaa meget til Stigningen i Tiaaret fra 1880—90, saa det er i alt Fald uimodsigeligt, at Arbejdsstoffet i Indenrigsministeriet er vokset i en særdeles høj Grad. Det vil ogsaa forstaaes, naar man lægger Mærke til, i hvor høj Grad Budgettet er steget for dette Departement. I 1880—81 løb Budgettet paa 787,000 Kr., i 1890—91 paa 2,223,000 Kr. og paa det sidste Budget for 1894—95 er det oppe paa 4,287,834 Kr. Det kan altsaa ikke nægtes, at der er en Stigning, som forklarer Forøgelsen af Arbejdet i ikke ganske ringe Grad. Det blev under Forhandlingerne i 1891—92 gjort gældende, at Arbejdsraften i Indenrigsministeriet maatte tidligere har været noget rigelig. Det skal jeg hverten prøve paa at modbevise eller paa at bekræfte, men jeg tror nok, at man er enig om, ogsaa fra meget forskellige Sider, at nu er Arbejdsraften i Ministeriet ikke tilstrækkelig til at behandle det foreliggende store Arbejdsstof. Jeg skal henbise til, hvad der for øvrigt fremgaar af Bilagene til denne Betænkning, at der af Assistenterne i Ministeriet, juridiske Kandidater i en Alder af fra 30—40 Aar og med

en Gennemsnitsløn fra Ministeriet af 900—1500 Kr., nu ydes et Arbejde af 4—5 Timer daglig i Ministeriet, foruden et ikke ubetydeligt Hjemmearbejde, og det er et ret uforholdsmæssigt stort Arbejde at fordrø af Mænd, der have naaet den Alder, og som have den Foruddannelse, som de have og tillige denne ringe Løn. Af hvad jeg her har tilladt mig fortelligt at udtale, vil det nok fremgaa, at den Departementschef, som har den overordnede Ledelse af disse mange forskelligeartede Arbejder, ikke ret vel kan overkomme sit Arbejde, dersom Ledelsen skal være virkelig reel, og det vil være en stor Ulempe og til stor Skade for mange forskellige Forhold, dersom Oberledelsen bliver i Grunden kun formel, eller dersom der skal ventes paa Tid og Lejlighed, for at Afgørelsen kan træffes. Det er aldrig heldigt, synes jeg, naar de reelle Afgørelser komme til paa den ene eller den anden Maade at ligge i det underordnede Personales Haand. Den, der har den overordnede Ledelse, den som inden for Ministeriet har Ansvar, bør jo ogsaa kunne faa Lejlighed til at sætte sig saa tilstrækkeligt ind i Sagerne inden for rimelige Tidsgrenser, at han kan træffe den reelle Afgørelse. Nu er der blevet fremsat det Spørgsmaal — Udvalget har for øvrigt fremsat det i Skrivelsen til Ministeriet, og det er ogsaa fremsat fra anden Side — om ikke den Deling, der fandt Sted i Ministeriet, ifølge fgl. Resolution af 13de Januar d. A. har haft nogen Indflydelse paa nærværende Sag, om det ikke maatte nu efter Delingen være unødvendigt at faa et nyt Departement i Indenrigsministeriet, men Flertallet i Udvalget, paa hvis Begne jeg i dette Øjeblik taler, har maattet indrømme, at denne Deling ikke kan have nogen afgørende Indflydelse paa nærværende Sag. For det første fremtræder Delingen jo som aldeles foreløbig, og selv om den var eller blev vedvarende, vilde det ikke have nogen nævneværdig Indflydelse. Det, at et Ministerium deles, betyder jo hovedsagelig kun dette, at den Minister, som tidligere har bestridt det hele, nu faar Rettelse i sit Arbejde derved, at en anden Minister delvis overtager dette. Jeg tror nok, at det vil indrømmes fra alle ærede Medlemmers Side, at Indenrigsministerens Arbejde i en Mærkelig Grad har været saadant, at selv en særdeles arbejdsdygtig Mand ikke kunde overkomme Arbejdet paa en fyldestgørende Maade, uden at det stillede alt for store Krav til vedkommende Mand's Kræfter. Derved er der det at bemærke, at en Ministers og en Departementschefs Arbejde jo aldeles ikke falder sammen, men tværtimod